

नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना
"आधार केंद्रातील" वस्तू थेट खरेदी
करण्याची मुभा देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय क्र.जीईएन/सुजयो २००९/प्र.क्र.६९/नवि-१६
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक :- २० ऑगस्ट, २०१०.

संदर्भ:- शासन निर्णय, नगर विकास विभाग क्र.जीईएन/सुजयो २००८/प्र.क्र.६९/नवि-१६
दिनांक - ८ ऑगस्ट, २००८.

प्रस्तावना :- दारिद्र्य निर्मुलनाचे निरनिराळे कार्यक्रम राबविणे" ही सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांची अनिवार्य जबाबदारी आहे. मागील अनेक वर्षांपासून दारिद्र्य निर्मुलनाचे अनेक कार्यक्रम / योजना वेगवेगळ्या स्तरावरून राबविल्या जात आहेत. सद्या केंद्र शासनाकडून नागरी भागातील दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्तींना कौशल्य प्रशिक्षण देवून त्यांना रोजगार / स्वयंरोजगार मिळविण्यासाठी सक्षम करणे तसेच त्यांना संघटित करून स्वयंरोजगाराकरिता त्यांना अर्थसहाय्य करण्यासाठी केंद्र पुरस्कृत सुवर्ण जयंती शहरी रोजगार योजना राबविली जाते. तथापि, अनेक ठिकाणी दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्तींना व्यवसाय सुरु करण्यासाठी जागेचा प्रश्न भेडसावतो व त्यांनी उत्पादित केलेल्या मालाची विक्री करण्यासाठी जागा नसते तसेच नागरिकांना अशा कौशल्य प्रशिक्षण प्राप्त दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्तींविषयी माहिती नसते. या सर्व समस्या दूर करण्यासाठी नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रात दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्ती व गट यांच्याकरिता सामुहिक सहाय्य केंद्र म्हणून "आधार केंद्र" सुरु करण्याचा निर्णय शासनाने संदर्भीय शासन निर्णयान्वये घेतला आहे. सदर आधार केंद्रे खालीलप्रमाणे दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्ती व गट यांना सहाय्य करतात :-

- i) दारिद्र्य निर्मुलनाच्या निरनिराळ्या कार्यक्रमांच्या लाभाध्यानी बनविलेल्या मालाचे "विक्री व प्रदर्शन केंद्र" म्हणून काम करणे.
- ii) "लोकसेवा केंद्र" या स्वरूपात विविध व्यवसायात प्रशिक्षित दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्ती आणि सर्वसाधारण नागरीक यांच्यामधील दुवा म्हणून काम करणे.
- iii) माहिती व तंत्रज्ञानाचा वापर करून नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थामध्ये भरावयाचे निरनिराळे कर, जन्म/ मृत्यु दाखला मिळविण्यासाठी करावयाचे अर्ज, निरनिराळ्या अनुज्ञप्त्या, परवानग्या मिळविण्यासाठी करावयाचे अर्ज इत्यादीसाठी नागरी सुविधा केंद्र म्हणूनही काम करणे.

ही आधार केंद्रे समाज विकास संस्था/ अशासकीय संस्था /महिला बचत गटामार्फत चालविली जात असून सदर केंद्रे ही शहरातील दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्तींच्या वस्तू /उत्पादनांच्या विक्रीसाठी, पर्यायाने त्यांचे दारिद्र्य निर्मुलनासाठीच आहेत, आणि त्या वस्तुंचा खप वाढविल्यास त्यांच्या आर्थिक सुव्यवस्थेत भर पडेल व पर्यायाने दारिद्र्य निर्मुलनाच्या कामास चालना मिळेल याचा विचार करता आधार केंद्रातील वस्तुंना बाजारपेठ मिळून त्यांचा खप वाढवा म्हणून आधार केंद्रातील वस्तू नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी प्राधान्याने खरेदी कराव्यात असा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

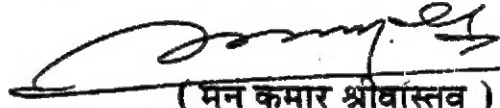
शासन निर्णय :- नागरी भागातील दारिद्र्य रेषेखालील लाभार्थ्यांसाठी संबंधित शहरांतील आधार केंद्रामध्ये दारिद्र्य रेषेखालील व्यक्तींनी किंवा महिला गटांनी त्यांच्या कौशल्यातून निर्माण केलेल्या विविध प्रकारच्या वस्तुपैकी अनेक वस्तू महानगरपालिका किंवा नगरपालिका यांनाही कार्यालयीन वापरासाठी किंवा काही योजनांसाठी उपयुक्त असू शकतात (उदा. फाईल कव्हर, फाईल बोर्ड, महानगरपालिका /नगरपालिका शाळांकरिता खडू / वह्या / विद्यार्थ्यांचे गणवेश /बूट, महानगरपालिका/ नगरपालिका शाळा, वर्सातिगृह किंवा रुग्णालयामध्ये पुरविण्यात येणाऱ्या भोजनासाठी स्वच्छ केलेले तांदुळ /कडधान्य इत्यादी). अशा आवश्यक वस्तू आपल्या वार्षिक गरजेच्या किंवा वार्षिक तरतुदीच्या २५% पर्यंत आधार केंद्रातून थेट खरेदी करण्याची मुभा सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था यांना देण्यात येत आहे. तथापि, तसे करतांना :

i) आधार केंद्रातून खरेदी करावयाची वस्तू ही त्या वस्तुची संबंधित महानगरपालिकेच्या / नगरपालिकेच्या चालू दर करारातील किंमत किंवा चालू दर करार नसल्यास त्या वस्तुची महानगरपालिका / नगरपालिकेअंतर्गत गेल्या वेळेची खरेदीची किंमत आणि आधार केंद्रात सदर वस्तुची विक्रीची किंमत यापैकी जे कमी असेल त्या किंमतीवर खरेदी करण्यात यावी.

ii) संबंधित महानगरपालिका/ नगरपालिका अधिनियमातील विहित तरतुदीनुसार निविदा न मागविता खरेदी करण्यासंदर्भात सक्षम प्राधिकाऱ्यांची सदर खरेदीस पूर्व परवानगी घेण्यात यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या <http://maharashtra.gov.in> या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०१००८२६१५०५५५००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मनु कुमार श्रीवास्तव)

सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा.राज्यमंत्री (नवि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा.मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई ४०० ०२५

विभागीय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक, नगरपरिषद प्रशासन कोकण/पुणे/नाशिक/औरंगाबाद/अमरावती/ नागपूर.

सर्व जिल्हाधिकारी

सर्व महानगरपालिका आयुक्त.

महालेखापाल कार्यालय, मुंबई / नागपूर .

उपसंचालक (सुडा) नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई -४०० ०३०

सचिव (नवि) यांचे स्टाफ ऑफिसर , मंत्रालय, मुंबई

सर्व सह सचिव / उप सचिव / अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई .

सर्व नगरपरिषद मुख्याधिकारी

सर्व मंत्रालयीन विभाग.